

Regionförvaltningsverket i Södra Finlands övervakarspecifika riskbedömning enligt penningtvättslagen 2023

Offentligt sammandrag

Enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017, penningtvättslagen) ska den behöriga tillsynsmyndigheten göra en riskbedömning om riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism hos rapporteringsskyldiga som omfattas av tillsynen. Ett sammandrag av riskbedömningen ska publiceras.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland förnyade sin övervakarspecifika riskbedömning i slutet av 2022. Riskbedömningen gjordes första gången år 2015. Efter det har riskbedömningen uppdaterats regelbundet. Den riskbedömning som gjordes 2022 har uppdaterats i december 2023.

Regionförvaltningsverkets riskbedömning består av en sektorspecifik riskbedömning som är utarbetad separat för varje sektor. Regionförvaltningsverket har utgående från de utarbetade riskbedömningarna gjort följande bedömning av de övervakade sektorernas totalrisknivå (skala 1–4)¹:

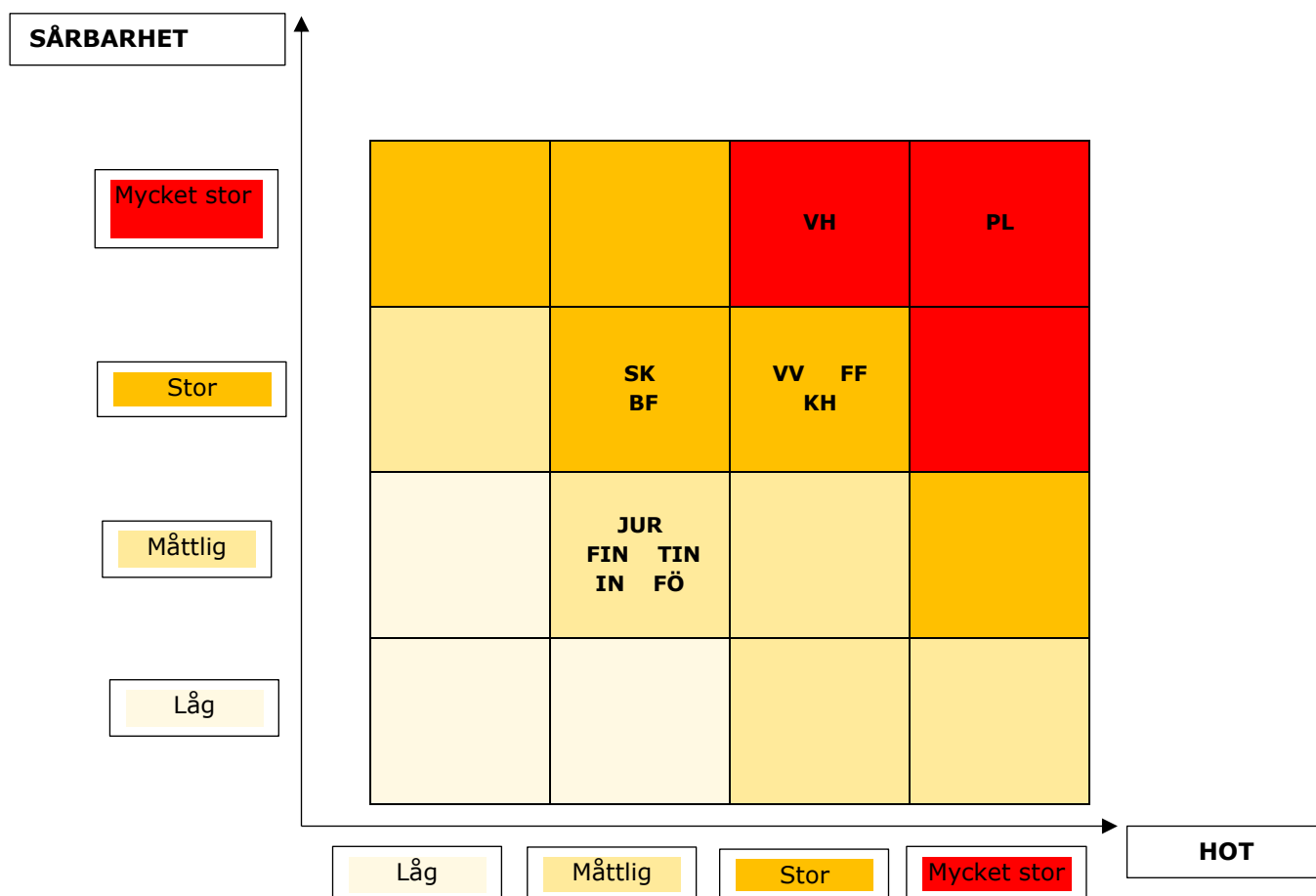
Sektor	Riskenivå	Antal
Pantlåneinrättningar (PL)	4	13
Varuhandlare (VH)	4	53
Konsthandlare (KH)	3	65
Fastighetsförmedlingsrörelser (FF)	3	1604
Valutaväxling (VV)	3	13
Bokförare (BF)	3	2662
Finansiella tjänster (FIN)	2	69
Skatterådgivare (SK)	2	30
Juridiska tjänster (JUR)	2	196
Indrivningsbyråer (IN)	2	79
Företagstjänster (FÖ)	2	280
Tjänster med anknytning till investeringstjänster (TIN)	2	10

¹ Skalan tillämpas enligt följande: 1= låg risk, 2= måttlig betydande risk, 3 = betydande risk, 4 = väldigt betydande risk.

SAMMANFATTNING

I tabellen ovan är sektorerna ordnade från den mest riskfyllda sektorn till den minst riskfyllda. Vid bedömningen av den totala risknivån har man i respektive sektor beaktat identifierade hot och sårbarheter samt faktorer som minskar riskerna.

De identifierade hoten och sårbarheterna enligt sektor placeras i bedömningsmatrisen för risknivån enligt följande:

I uppdateringen 2023 höjde regionförvaltningsverket den totala risknivån för varuhandlare och pantlåneinrättningar från hög till mycket hög. Utifrån regionförvaltningsverkets observationer bedömdes hoten och sårbarheterna mot pantlåneinrättningarna samt sårbarheterna mot varuhandlarna vara mycket stora.

En av de mest betydande riskerna inom de olika sektorerna är att rapporteringsskyldiga har *bristfällig kännedom om skyldigheterna enligt penningtvättslagen och är direkt likgiltiga för skyldigheterna enligt lagen*. Enligt regionförvaltningsverkets observationer görs få anmälningar om tvivelaktiga transaktioner och tröskeln för att göra en anmälan är ofta hög.

Även om *användningen av kontanter* kontinuerligt har minskat anses kontanter fortsättningsvis vara ett av de centrala verktygen för penningtvätt och finansiering av terrorism på grund av det är svårt att spåra och anonymt. Av de sektorer som regionförvaltningsverket övervakar märks användningen av kontanter särskilt inom varuhandel och

SAMMANFATTNING

valutaväxlingsverksamhet, vilket i betydande grad påverkade bedömningen av den totala risknivån i sektorerna. Dessutom gör *produkter som lätt kan realiseras* inom varuhandeln, till exempel guld och ädelstenar, sektorn lockande för brottslingar.

Enligt regionförvaltningsverkets observationer *försummas ofta utredningsskyldigheten och ursprungssintytgen för tillgångar* särskilt inom kontantintensiva branscher. Försummelser observerades bland annat i fråga om varuhandlare och pantlåneinrättningar.

Gemensamt för många sektorer som bedöms ha hög risk är att transaktionerna är *spordiska eller av engångsnatur* och därför är kundkännedomen ytligare än vid långvariga kundrelationer. Det här understryker vikten av omsorgsfullhet i åtgärderna för kundidentifiering.

Bokföringssektorn avviker från de övriga sektorer som bedöms vara högrisksektorer. Bokförarnas kundrelationer är vanligen långvariga. På grund av verksamhetens art känner bokförarna i regel också sina kunders verksamhet synnerligen väl. Sektorn är emellertid förknippad med avsevärda sårbarheter, till exempelvis varierar kunskapsnivån om skyldigheterna enligt penningtvättslagen inom sektorn och om de sektorer där bokföringskunderna har verksamhet.

Antalet rapporteringskyldiga som regionförvaltningsverket övervakar i relation till de tillgängliga tillsynsresurserna är en betydande sårbarhet. En annan avsevärd sårbarhet är att *oklar lagstiftning lämnar rum för tolkning*. Det gäller till exempel lagens tillämpningsområde. Lagens tillämpningsområde upplevs vara oklart särskilt inom de sektorer där det att man omfattas av tillämpningsområdet för lagen är kopplat till enskilda transaktioner.